

Державний науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки

ФОРМУВАННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

**Збірник наукових праць
№7-8 (278-279)**

Київ 2024

**Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць
Вип. 7–8 (278–279). – К., 2024. – 123 с.**

Рекомендовано Вченою радою ДНДІМЕ

Протокол №7 від 28.08.2024 р.

Збірник статей присвячено науковим здобуткам молодих науковців – аспірантів та здобувачів наукових ступенів кандидата та доктора економічних наук. Він охоплює широкий спектр проблем із таких напрямів:

- макроекономічні аспекти сучасної економіки;
- інноваційно–інвестиційна політика;
- економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності;
- розвиток регіональної економіки;
- соціально–трудова проблеми.

Розраховано на науковців і спеціалістів, які займаються питаннями управління економікою та вивчають теорію та практику формування ринкових відносин в Україні.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 р. № 1643 даний збірник віднесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук, категорія «Б».

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

СТУДІНСЬКА Г.Я., доктор економічних наук (головний науковий редактор)
ХОДЖАЯН А.О доктор економічних наук, професор (заступник наукового редактора)
ПАСІЧНИК Ю.В. доктор економічних наук, професор (заступник наукового редактора)
ЗАХАРІН С.В., доктор економічних наук, с.н.с. (заступник наукового редактора)
АЛЕКСЄЄВ І.В., доктор економічних наук, професор
НЕБОТОВ П.Г., кандидат економічних наук, директор
ВАРНАЛІЙ З.С., доктор економічних наук, професор
ГУЖВА І.Ю., доктор економічних наук
КИЗИМ М.О., доктор економічних наук, професор, член–кор НАНУ
КУЛЬПІНСЬКИЙ С.В., доктор економічних наук
КОРНЄЄВ В.В., доктор економічних наук, професор
ВАСИЛЬЧАК С.В., доктор економічних наук, професор
ЛОПУШНЯК Г.С., доктор економічних наук, професор
КИЧКО І.І., доктор економічних наук, професор
ШОСТАК Л.Б., доктор економічних наук, професор
ГАРБАР Ж.В., доктор економічних наук, доцент, професор
ЧЕРКАШИНА К.Ф., кандидат економічних наук, доцент
ІВАНОВ Є.І., кандидат економічних наук (відповідальний секретар)

МІЖНАРОДНА РЕДАКЦІЙНА РАДА

АГНЄШКА ДЗЮБІНСЬКА, доктор філософії, Економічний університет м. Катовіце, Польща, професор кафедри менеджменту підприємства
АДАМ САМБОРСЬКИЙ, доктор філософії, Економічний університет м. Катовіце Польща, кафедра менеджменту підприємства
ВІРГНІЯ ЮРЕНІСНЕ, професор, доктор наук, завідувач кафедри філософії та культурології, Каунаський факультет, Вільнюський університет, Литва
ГОРБОВИЙ АРТУР ЮЛІАНОВИЧ, професор, доктор технічних наук, Словацька Академія аграрних наук, член відділення економіки та менеджменту, (Словацька республіка)
ДІАНА СПУЛБЕР, доктор філософії, Університет Генуї, асистент професора кафедри філософії суспільств, м. Генуя (Італія)
ІВАН ТЕНЕВ ДМИТРОВ, професор, доктор економічних наук, Університет «проф. д–р Асен Златаров», завідувач кафедри економіки і управління, м. Бургас (Болгарія)
МІТАР ЛУТОВАЦ, професор, доктор технічних наук, Університет Уніон ім. Миколи Тесла, факультет індустріального управління, завідувач кафедри технологій, м. Белград (Сербія)
ЮРАЙ СІПКО, професор, доктор економічних наук, Словацька Академія наук, директор інституту економічних досліджень, м. Братислава (Словацька республіка)
СОФІЯ ВИШКОВСЬКА, професор, доктор наук, зав. кафедри організації і управління (факультет управління) Технологічно–природничий університет ім. Яна і Єнджея Снядецьких у Бидгощі, Бидгощ, Польща
СТЕФАН ДИРКА, доктор економічних наук, професор, Вища економічна школа, м. Катовіце, Польща, професор кафедри менеджменту і маркетингу. Міжнародний акредитор Міністерства науки і освіти Республіки Казахстан
ТОМАШ БЕРНАТ, професор, доктор наук, завідувач кафедри мікроекономіки, факультет економіки і менеджменту, Щецинський університет, Польща

Друковане періодичне видання «Формування ринкових відносин в Україні»

внесене в міжнародну базу даних періодичних видань:

ISSN 2522–1620

Key title: Formuvannâ rinkovih vidnosin v Ukraïni

Abbreviated key title: Form. rinkovih vidnosin Ukr.

Індексування і реферування: Україніка Наукова, Джерело

Міжнародні інформаційні та наукометричні бази даних: Google Scholar, Index Copernicus International (ICI), Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

Формування ринкових відносин в Україні, 2024. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ 22545–12445ГПР від 20.02.2017 року

© Державний науково–дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки, 2024

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

УДК 330:332

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13952987>

ШАЦЬКА З. Я.
КОЗЛОВЕЦЬ М. М.

Сучасний стан та перспективи розвитку іноземних інвестицій в Україні під час війни

Предметом дослідження є теоретичні та методичні основи іноземного інвестування в Україні.

Метою дослідження є дослідження стану іноземного інвестування під час війни в Україні та розробка напрямів інвестування для післявоєнного відновлення держави.

Методи дослідження. При написанні статті використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження економічних явищ і процесів щодо іноземного інвестування в Україні.

Результати роботи. З'ясовано, що залучення іноземних інвестицій є одним з найважливіших аспектів економічної стійкості держави. Доведено, що незважаючи на війну, Україна продовжує залучати інвестиції, однак їх обсяги знижуються. Узагальнено виклики, з якими стикаються іноземні інвестори, до яких віднесено: безпека здійснення бізнесу, логістичні проблеми, нестабільність вітчизняного законодавства, відтік капіталу, пошкодження виробничих потужностей та інфраструктури вітчизняних підприємств. Визначено сектори економіки України, що мають потенціал для іноземного інвестування, до яких віднесено: енергетику, інфраструктуру, агропромисловий комплекс, ІТ-сектор, виробництво. Узагальнено напрями інвестування в економіку України за секторами промисловості за період 2022–2024 р.р. Визначено можливі напрями для залучення іноземних інвестицій після завершення війни, які можуть бути спрямованими на: реконструкцію та відбудову держави, відновлення енергетичної безпеки, аграрний сектор, ІТ-сектор. Узагальнено перспективні галузі економіки для післявоєнного інвестування України до яких віднесено: агросектор, будівництво, транспорт і логістика, переробна промисловість, оптова і роздрібна торгівля, HoReCa, медицина і соціальна допомога, ІТ та телекомунікації, електро- та тепlopостачання.

Галузь застосування результатів. Економіка підприємства, національна економіка.

Висновки. Іноземне інвестування є одним з перспективних напрямів післявоєнного відновлення промисловості України. Незважаючи на значні виклики, Україна має великий потенціал для залучення іноземних інвестицій.

Ключові слова: іноземні інвестиції, Україна, війна, економіка, відновлення, інвестиційний клімат, перспективи.

Current state and development prospects of foreign investments in Ukraine during the war

The subject of the study is the theoretical and methodical foundations of foreign investment in Ukraine.

The purpose of the study is to investigate the state of foreign investment during the war in Ukraine and to develop investment directions for the post-war reconstruction of the state.

Research methods. When writing the article, general scientific and special research methods of economic phenomena and processes related to foreign investment in Ukraine were used.

Work results. It was found that the attraction of foreign investments is one of the most important aspects of the economic stability of the state. It has been proven that despite the war, Ukraine continues to attract investments, but their volumes are decreasing. The challenges faced by foreign investors are summarized, including: security of doing business, logistical problems, instability of domestic legislation, capital outflow, damage to production facilities and infrastructure of domestic enterprises. Sectors of Ukraine's economy with potential for foreign investment have been identified, including: energy; infrastructure, agro-industrial complex, IT sector, production. The directions of investment in the economy of Ukraine by industry sector for the period 2022–2024 are summarized. Possible directions for attracting foreign investments after the end of the war have been determined, which can be aimed at: reconstruction and reconstruction of the state, restoration of energy security, agrarian sector, IT sector. Prospective sectors of the economy for post-war investment in Ukraine are summarized, including: agricultural sector, construction, transport and logistics, processing industry, wholesale and retail trade, HoReCa, medicine and social assistance, IT and telecommunications, electricity and heat supply.

Field of application of results. Enterprise economy, national economy.

Conclusions. Foreign investment is one of the promising directions of the post-war recovery of Ukraine's industry. Despite significant challenges, Ukraine has great potential for attracting foreign investment.

Keywords: foreign investments, Ukraine, war, economy, recovery, investment climate, prospects.

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення росії в Україну суттєво вплинуло на всі сфери життя, в тому числі й на економіку країни. Одним з найважливіших аспектів економічної стійкості держави є залучення іноземних інвестицій. Незважаючи на війну, Україна продовжує залучати інвестиції, хоча й у менших обсягах, ніж раніше. Попри багаторічні проблеми і високі безпекові ризики, Україні є що запропонувати прагматичним західним інвесторам. Як наслідок, у 2023 році обсяг прямих іноземних інвестицій перевершив показники навіть деяких довоєнних років [1].

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню проблем інвестування та інвестиційної політики підприємств присвячено праці багатьох вітчизняних науковців, серед яких: Гук О., Карпіловський Д., Мельник А., Мохонько Г., Шендерівська Л. та багато інших. Незважаючи на значні напрацювання науковців в сфері інвестування, проблема залучення іноземних

інвестицій під час війни та для післявоєнного відновлення в Україні залишається недостатньо вивченою.

Виклад основного матеріалу. Щоб самостійно розвивати економіку, Україна потребує масштабного відновлення промисловості. Вітчизняні підприємства вже зараз намагаються відновлювати та модернізувати власне виробництво, але їх ресурс досить обмежений, тому бізнес гостро потребує й іноземних інвестицій [7].

Війна не знищила інтерес західних інвесторів до України. Однак, в умовах війни в Україні західні інвестори стикаються з такими викликами, як:

Безпека здійснення бізнесу. Постійні обстріли, руйнування інфраструктури та невизначеність щодо подальшого розвитку подій створюють значні ризики для інвесторів.

Логістичні проблеми. Розірвання усталених логістичних ланцюгів, руйнування інфраструктури, доріг та мостів, а також мінна небезпека ускладнюють ведення бізнесу в Україні.

Нестабільність вітчизняного законодавства. Динамічні зміни законодавства, спричинені воєнним станом в Україні, можуть дезорієнтувати інвесторів.

Відтік капіталу. Багато вітчизняних підприємств релокували свій бізнес, а персонал був вимушений виїхати за кордон, що призвело до відтоку капіталу.

Пошкодження виробничих потужностей та інфраструктури вітчизняних підприємств. Значна частина українських підприємств зазнала пошкоджень або була повністю зруйнована, що призвело до призупинки ведення бізнесу.

Незважаючи на це, найбільший потенціал для іноземних інвестицій мають наступні сектори економіки України, а саме:

- енергетика. Іноземні інвестиції в цьому секторі економіки можуть бути спрямованими на відновлювані джерела енергії, модернізацію енергосистем, енергоефективність;
- інфраструктура. Іноземні інвестиції необхідні для відновлення доріг, мостів, залізниць, портової інфраструктури;
- агропромисловий комплекс. Іноземні інвестиції в цьому секторі необхідні для відновлення переробки сільськогосподарської продукції, логістики, зберігання;
- ІТ–сектор. Іноземні інвестиції спрямовуються на розробку програмного забезпечення, аутсорсинг, кібербезпеку;
- виробництво. Іноземні інвестиції в цьому секторі економіки необхідні для відновлення діяльності підприємств легкої промисловості, машинобудування.

Напрями інвестування в економіку України за секторами промисловості за період 2022–2024 р.р. наведено в таблиці.

Незважаючи на всі труднощі, Україна має значний потенціал для залучення інвестицій після завершення війни, які можуть бути спрямовані на:

- реконструкцію та відбудову держави. Величезні обсяги коштів будуть потрібні для відновлення інфраструктури, житла та промислових підприємств, що відкриває широкі можливості для міжнародних інвесторів;
- відновлення енергетичної безпеки. Україна має значний потенціал у сфері відновлюваної енергетики, що може зацікавити міжнародних інвесторів у цій галузі;
- аграрний сектор. Україна є одним з найбільших виробників зернових культур і відновлення

аграрного сектору є пріоритетом забезпечення безпеки національної та світової продовольчої безпеки [6];

- ІТ–сектор. Україна відстає у впровадженні сучасних ІТ–технологій і цей сектор має великі перспективи для інвестування.

За даними [5] після війни Україна зможе щорічно ефективно освоювати 70–100 млрд доларів прямих іноземних інвестицій. За даними онлайн–опитування 430 приватних інвесторів з усіх регіонів України, проведеного з 4 до 16 квітня 2022–го, визначено перспективні галузі економіки для післявоєнного інвестування України (див. рисунок):

Перші місця посіли індустрії, що пов'язані із базовими людськими потребами. Сільське господарство та будівництво набрали відповідно 56% та 50% відповідей. Наступними йдуть інфраструктура (транспорт, склади, пошта) та переробка – 41% та 40% [3]

Для залучення міжнародних інвестицій на рівні держави здійснюються наступні заходи:

- спрощення процедур ведення бізнесу. Уряд України вживає заходів для спрощення процедур реєстрації бізнесу та отримання дозволів;
- захист прав та безпеки міжнародних інвесторів. Розробляються нові механізми захисту прав міжнародних інвесторів та гарантування повернення інвестицій;
- промоція інвестиційних можливостей. Україна активно просуває свої інвестиційні можливості на міжнародних форумах та конференціях;
- співпраця з міжнародними фінансовими інституціями. Україна тісно співпрацює з такими інституціями, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд та Європейський банк реконструкції та розвитку [4].

Для залучення в українську економіку іноземних інвесторів Міністерством економіки України створено унікальну електронну платформу «Advantage Ukraine», на якій зібрано понад 500 інвестиційних проєктів та можливостей у 10–ти галузях економіки. Кожен потенційний інвестор, зареєструвавшись на платформі, отримує вичерпну інформацію про можливості інвестування, конкретні проєкти та вигоди, які матиме від вкладання в економіку України [2].

Висновки

Іноземні інвестиції є одним з ключових чинників відновлення та розвитку української еконо-

Напрями інвестування в економіку України за секторами промисловості за період 2022–2024 р.р.

Сектор економіки	Іноземний інвестор	Напрями іноземного інвестування в економіку України
Металургія	«ArcelorMittal» (Індія)	У 2022 році підприємство інвестувало у свої потужності 120 млн доларів США, а у 2023 році планує вкласти ще 130 млн. Інвестиції спрямовуються на будівництво комплексу споруд для захоронення відходів виробництва «Третя Карта». Бюджет будівництва вже склав 150 млн доларів США Повністю завершити проект планують до кінця 2024 року.
Видобування	«Onur Group» (Турція)	Інвестування у видобуток графітової руди на Городнявській ділянці Буртинського родовища у Хмельницькій області. У 2023 році компанія інвестувала у першу фазу розробки родовища приблизно 50 млн доларів США.
Машинобудування	«Amsted Rail» (США)	Інвестування у виробництво підшипників та комплектуючих до вагонів у Львові. Компанія планує «повернути на ринок України частину залізничних комплектуючих, виробництво яких припинилося через російське вторгнення».
Енергетика	«Scatec» (Норвегія)	Компанія спільно з Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC) планує розгортання в Україні блочно-комплектного рішення для генерації та зберігання сонячної енергії «Scatec Release», що допоможе диверсифікувати генерацію електроенергії в Україні.
	«Onur Group» (Турція)	Компанія інвестує 150 млн доларів США у новий проєкт у Закарпатській області. Зі встановлення вітрогенераторів потужністю 120 МВт. Реалізувати цей проєкт планують за два роки.
Хімічна промисловість	«Bayer» (Германія)	Компанія інвестує в Україну приблизно 60 млн євро, які підуть на розвиток насінництва, а також вкладуть 35 млн євро у насінний завод на Житомирщині.
	«Henkel» (Германія)	Вишгородський завод компанії, який спеціалізується на виготовленні продукції бізнес-підрозділу «Клейові технології» брендів «Ceresit» і «Metylan», постраждав в ході бойових дій. Але виробництво швидко відновили і на 2023-й компанія запланувала інвестувати в модернізацію обладнання та диджиталізацію виробничих процесів 60 тис. євро.
Будівельні матеріали	«Kingspan Group» (Ірландія)	Компанія інвестує в проєкт будівництва на Львівщині кампусу будівельних технологій, який складатиметься із 6 виробничих зон, включаючи виробництво передових ізоляційних матеріалів та рішень для централізованого опалення понад 280 млн. доларів США. Комплекс буде зосереджений на виробництві будівельної продукції з високою доданою вартістю. Окрім цього, проєктом передбачено створення «зеленого» виробництва з низьким вмістом вуглецю, що матиме позитивний вплив на довкілля. Запуск виробництва планують на 2024 рік.
	«Fixit» (Германія)	Компанія інвестувала у проєкт будівництва заводу з виготовлення будівельних матеріалів в Україні 5 млн євро ще до початку російського вторгнення. Зараз компанія «Fixit» отримала інвестиційну страховку від уряду Німеччини та інвестувала ще додаткові 7 млн євро. Вже наприкінці 2023 року на території нового заводу у Львові планують виготовляти будівельні матеріали для відновлення зруйнованої інфраструктури в Україні.
	«GreenMix» (Ізраїль)	Компанія планує інвестувати та побудувати завод з екологічної переробки будівельного сміття на Київщині. Відповідні переговори пройшли у серпні минулого року.
Харчова промисловість	«Nestlé» (Швейцарія)	Компанія побудувала новий завод у м. Смолигові, що на Волині, для виробництва макаронів швидкого приготування та інвестувала близько 40 млн французьких франків (понад 6 млн доларів США). Виробництво продукції вже розпочалося в першому кварталі 2024 року.
	«Carlsberg Ukraine» (Данія)	Компанія інвестувала 1,5 млрд грн у відкриття нової виробничої лінії на Київському пивоварному заводі, яка дасть змогу збільшити на 80% випуск продукції в банках. Особливість нової лінії – сучасні технології, повна автоматизація, відповідність вимогам безпеки обслуговуючого персоналу та безпечності продукту, що випускається на ній.
	«Philip Morris» (США)	Компанія інвестувала понад 30 млн доларів США у запуск нового виробництва на Львівщині. Виробництво продукції розпочалося в першому кварталі 2024 року.

Джерело: складено авторами за [7].

Перспективні галузі економіки для післявоєнного інвестування України

Джерело: складно авторами за [3]

міки після війни. Незважаючи на значні виклики, Україна має великий потенціал для залучення іноземних інвестицій. Для цього необхідно створити сприятливі умови для інвесторів, забезпечити захист їхніх прав та активно просувати інвестиційні можливості країни на міжнародній арені.

Список використаних джерел:

1. Війна неперешкода. Інвестиції в Україну зростають, але для відновлення замало. Що треба зробити владі. Економічна правда. 2024. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/>
2. Інвестиції в Україну та відновлення економіки. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>
3. Карпіловський Д. Як рятують від інфляції та у що вкладають гроші роздрібні інвестори. Економічна правда. 14 травня 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/18/687187/>
4. Заяць В. В., Пузирьова П.В. Інструменти залучення іноземних інвестицій та фінансування інвестиційних проектів в Україні. Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості: матеріали II Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 18 листопада 2021 року. Т. 2. Київ: КНУТД, 2021. С. 106–114. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/19586>
5. Хома І., Воробій Х. Інвестування в Україні під час війни та перспективи інвестиційних процесів у післявоєнний час. Галицький економічний вісник. 2022. №1(86). URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/86/1262.pdf>
6. Шацька З.Я., Ряска М.В., Рубльов Я.К. Інвестування агропромислового сектору в умовах післявоєн-

ного відновлення. II Всеукраїнська науково–практична конференція молодих учених та студентів «Домінанти соціально–економічного розвитку України у нових реаліях». 29 березня 2024 р. КНУТД. С.189–192.

7. Шевчук А. Як світові промислові гіганти розвивають виробництво в Україні під час війни. GMK center. 12 липня 2023. URL: <https://gmk.center/ua/posts/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivajut-virobnictvo-v-ukraini-pid-chas-vijni/>

References:

1. Economic truth (2024). War is not an obstacle. Investments in Ukraine are growing, but not enough for recovery. What should the government do? Available at: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/>
2. Ministry of Economy of Ukraine (2024). Investments in Ukraine and economic recovery. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>
3. Karpilovskyi, D. (2022). How retail investors save from inflation and what they invest in. Economic truth. Available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/18/687187/>
4. Zayats, V.V. and Puzyryova, P.V. (2021). Tools for attracting foreign investments and financing investment projects in Ukraine. Innovation in education, science and business: challenges and opportunities: materials of the II All-Ukrainian conference of higher education applicants and young scientists, KNUITD, Kyiv, Ukraine.
5. Khoma, I. and Vorobiy, H. (2022). Investing in Ukraine during the war and prospects of investment processes in the post-war period. Galician Economic Herald. Vol. 1(86). Available at: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/86/1262.pdf>

6. Shatska, Z.Ya. and Ryaska, M.V. and Rublev, Ya.K. (2024). Investing in the agro-industrial sector in the conditions of post-war recovery. II All-Ukrainian scientific and practical conference of young scientists and students «Dominants of social and economic development of Ukraine in new realities», KNUTD, Kyiv, Ukraine.

7. Shevchuk, A. (2024). How world industrial giants develop production in Ukraine during the war. GMK center. Available at: <https://gmk.center/ua/posts/yak-svitovi-promislovi-giganti-rozvivajut-virobnictvo-v-ukraini-pid-chas-vijni/>

Дані про авторів

Шацька Зорина Ярославівна,

д. е. н., доцент, доцент кафедри смарт-економіки, Київський національний університет технологій та дизайну
e-mail: shatskaya@ukr.net

Козловець Марія Миколаївна,

магістрант кафедри смарт-економіки, Київський національний університет технологій та дизайну
e-mail: mashakozlovets@ukr.net

Data about the authors

Zorina Shatskaya,

Associate Professor of the Department of Smart-economics, Kyiv National University of Technologies and Design, Doctor of Science in Economics, Associate Professor

e-mail: shatskaya@ukr.net

Maria Kozlovets,

Master,s student of the Department of Smart Economics, Kyiv National University of Technologies and Design,

e-mail: mashakozlovets@ukr.net

UDC 004.8.658: 330.341

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13953010>

IRNAZAROV D. T.

Artificial intelligence as a dominant driver of the formation and development of the economic potential of business structures in turbulence

The subject of the research is the theoretical and practical foundations of artificial intelligence as a dominant factor in the formation and development of the economic potential of business structures in turbulent conditions.

The aim of the research is to analyze the role of artificial intelligence in the formation and development of the economic potential of business structures in conditions of turbulence, as well as to study the main aspects related to the use of AI.

Research methods. The study used a variety of methods that helped to analyze the impact of AI on the economic potential of business structures and adaptation to turbulence. The main research methods used were: analysis of scientific literature and review of theoretical approaches; empirical research; SWOT analysis; systematic approach; scenario analysis; comparative analysis; and tabular and graphical method.

Results of the investigation. It has been established that artificial intelligence plays an important role in the formation and development of the economic potential of business structures, especially in conditions of economic turbulence. It has been determined that modern enterprises face a high level of uncertainty, changes in markets, and fluctuations in demand and growing competition. It is proved that the use of artificial intelligence is becoming a key tool for increasing their competitiveness, optimizing business processes and improving the efficiency of resource management. It is determined that one of the main problems in this area is the integration of artificial intelligence into existing management systems of business structures, where many companies are not ready for large-scale implementation of artificial intelligence due to insufficient technological base, low level of digital literacy of personnel or lack of financial resources. The conditions of economic turbulence of business structures, characterized by instability and unpredictability in the economic environment, which can affect enterprises in various ways, are investigated. It is analyzed and found that artificial intelligence has a significant impact on the economic potential of business structures, which is manifested in the following main aspects: optimization of business processes; increase in productivity and efficiency; innovation and development

ЗМІСТ

Макроекономічні аспекти сучасної економіки

КОЛОДІЙЧУК А. В. Проблеми кластеризації макроекономічних ризиків впровадження ІКТ.....	5
ПАЦАН М. В. Токенізовані реальні та фінансові активи у сучасному грошовому обігу.....	10
СМІРНОВ А. С. «Зелений» перехід України: умови та рамки фінансування з бюджету Європейського Союзу.....	14

Інноваційно-інвестиційна політика

ШАЦЬКА З. Я., КОЗЛОВЕЦЬ М. М. Сучасний стан та перспективи розвитку іноземних інвестицій в Україні під час війни.....	24
ІРНАЗАРОВ Д. Т. Штучний інтелект як домінанта формування та розвитку економічного потенціалу бізнес-структур в умовах турбулентності	29
СИНИЦЯ С. В. Діджиталізація як платформа інноваційного розвитку ІТ-підприємств в умовах глобалізаційних трансформацій	37

Економічні проблеми розвитку галузей та видів економічної діяльності

КОНОНЕНКО Г. І. Особливості стратегічного торгового маркетингу в Україні в умовах воєнного стану.....	45
МАРЧЕНКО В. М., ГОРБАТЮК А. Г. Методичні підходи щодо оцінювання ефективності управління маркетинговою діяльністю підприємства.....	51
ШАБРАНСЬКА Н. І. Визначення перспективних технологічних трендів за напрямом «спеціальні засоби» (засоби протиповітряної оборони, радіолокації, радіоелектронної боротьби та радіозв'язку) на основі наукометричного та патентного аналізу	59
ХОДЖАЯН А. Р. Державна підтримка розвитку малого підприємництва в Україні	67
БЕРЕГОВЕНКО Д. В., ПАЦУК Л. В. Особливості позиціонування біопалива українських виробників в умовах реструктуризації міжнародного паливного ринку.....	74
КОЛОМОЄЦЬ А. О. Формування мовленнєвої компетентності в контексті публічного характеру управління спеціальним закладом освіти.....	82
ПУЗИРЬОВА П. В., ТАРАСЕНКО О. С. Методологічні основи формування стратегії економічного розвитку закладів вищої освіти в контексті глобалізації	88

Соціально-трудова проблеми

БАТАЖОК С. Г. Бюджетні інструменти фінансування як основа місцевого економічного розвитку.....	99
МЕЛЬНИК Т., БУДЗЯК В. Незаконний експорт сільськогосподарської продукції з України.....	108
ЗАХОЖАЙ В.Б. З повагою до справжнього науковця та мого учителя (Пам'яті Василя Пили)	115